

СПІВПРАЦЯ В НАПРЯМІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

СТОР. 2

УРОКИ PISA-2018: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

СТОР. 4

ПРОЄКТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ «ОСВІТНЯ ТОЛОКА»

СТОР. 5

ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА УКРАЇНИ

Засновники — Національна академія педагогічних наук України
Видавництво «Педагогічна преса»

№ 1 (275), СІЧЕНЬ – ЛЮТИЙ 2020

ВСЕСВІТНІЙ САМІТ МИРУ В СЕУЛІ 2020

На запрошення Міжнародної федерації всесвітнього миру президент НАПН України Василь Кремень бере участь у World Summit 2020 (2-8 лютого 2020 року), що відбувається у Сеулі й має за мету мир, безпеку та розвиток людства.

На відкритті Всесвітнього саміту миру в Сеулі 3 лютого були присутні 5 тисяч громадян із понад 170 країн світу. Тема саміту: «Реалізація світового миру та об'єднання Корейського півострова шляхом взаємозалежності, спільного процвітання та універсальних цінностей». Саміт скликаний до 100-річного ювілею з дня народження засновника Федерації всесвітнього миру доктора Мун Сон Мьона.

4 лютого Василь Кремень виступив на конференції Всесвітнього конгресу президентів університетів, що проводиться в рамках Всесвітнього саміту 2020 в Сеулі. Основне питання конференції – що повинні зробити університети для зміцнення миру. У виступі президент НАПН України наголосив на важливості збереження миру в умовах, коли людство набуло здатності до самознищення. Для України проблема миру особливо важлива, бо шість років тому в результаті агресивної політики Росії був анексований Крим і розв'язана війна в Донбасі. Загибло майже 14 тисяч людей, 28 тисяч поранено, 1,5 млн біженців. Серед них багато дітей. Більше десяти університетів було евакуйовано.

Василь Кремень подякував країнам, що підтримують Україну в її намаганні зупинити війну і поновити територіальну цілісність. Президент НАПН коротко висловив своє бачення щодо завдань університетів. Передусім, рівень прогресивності будь-якої країни в сучасних умовах врешті-решт вимірюється рівнем розвитку людини, підкреслив Василь Кремень. Рівень людського капіталу визначає також і подальший прогрес країни, бо саме від цього залежить розвиток науково-інформаційних технологій. Тому перше завдання університетів – надати якісну освіту максимальній кількості молодих людей. Друге, на чому наголосив Василь Григорович, – інноваційний тип прогресу, коли в суспільстві відбувається швидка зміна ідей і знань. Тому слід

готувати інноваційну людину – з інноваційним мисленням, інноваційною культурою і здатністю до інноваційного типу діяльності. По-третє, цифрове суспільство вимагає не тільки підготовки до життя в ньому, а

му просторі, де зростають можливості різноманітного впливу на неї, зокрема і для підготовки до війни. Тому слід формувати розвинену самодостатню особистість, яка б усвідомлено ставилась до зовнішнього

педагогіки, взаємного пошанування професора і студента. Дитиноцентризм в освіті відкриє шлях до утвердження людиноцентризму в суспільстві, де людина буде найвищою цінністю і кожен громадянин

й максимально використовувати цифрові технології в освіті. Четвертим завданням університетів є необхідність формувати не лише патріота своєї країни, а й людину глобалістську, що є конкурентоспроможною в глобальному просторі і так забезпечує національну конкурентоспроможність. Сучасна людина знаходиться у все більш потужному інформаційно-комунікативно-

впливу, була носієм демократичних і гуманних цінностей. І це є п'ятим завданням вишів. На думку Василя Кременя, провідною ідеєю в освіті повинен бути дитиноцентризм в школі, студентоцентризм – в університеті. Тобто максимальне врахування особистих здібностей та особливостей кожного учня і студента в його навчанні. Це неможливо без толерантної

отримає найліпші умови для самопізнання, саморозвитку і самореалізації. А отже – для особистого щастя і забезпечення динамічного і неспорядливого розвитку своєї країни. Саме таке суспільство буде мирним і не створюватиме загрози для інших держав.

Інф. «Педагогічної газети України»

Передплата на 2020 триває. Індекс газети – 30670.

СПІВПРАЦЯ В НАПРЯМІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

21 січня відбулася робоча зустріч президента НАПН України Василя Кременя з народним депутатом Верховної Ради, головою підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Комітету з питань науки, освіти та інновацій Верховної Ради України Володимиром Вороновим. У зустрічі взяли участь: заступник керівника секретаріату Комітету з питань науки, освіти та інновацій ВР України Олена Козієвська, академіки-секретарі відділень Академії – Світлана Сисоева (Відділення загальної педагогіки та філософії освіти), Олександр Ляшенко (Відділення загальної середньої освіти) і Сергій Максименко (Відділення психології, вікової фізіології та дефектології), працівники Інституту проблем виховання – заступник директора Руслан Малиношевський, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання Ольга Рейпольська, завідувач лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г. С. Костюка Тамара Піроженко, директор київського закладу дошкільної освіти № 100 «Казка» Яна Дралюк. Відбувся обмін

думками щодо реформування системи дошкільної освіти в Україні.

Було зазначено про участь науковців НАПН України у розробленні нового Закону України «Про дошкільну освіту» (або модернізації чинного), участь структурних підрозділів НАПН України (Інститут проблем виховання та Інститут психології ім. Г. С. Костюка) у робочій групі щодо внесення пропозицій та змін до Закону України «Про дошкільну освіту». На зустрічі йшлося і про участь НАПН України у Слуханнях Комітету з питань науки, освіти та інновацій ВР України 12 лютого 2020 року, а також у підготовці та проведенні Форуму з дошкільної освіти. Було наголошено на участі представників Комітету Верховної Ради з питань науки, освіти та інновацій у методологічному семінарі НАПН України 9 квітня 2020 року «Дошкільна освіта у контексті ідей Нової української школи».

Інф. «Педагогічної газети України»

КОНКУРС ПРОЄКТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

30 січня відбулося засідання президії НАПН України. Вчені, зокрема, затвердили: формування галузевої тематики наукових досліджень НАПН України, виконання яких розпочинається у 2021 році; результати конкурсу проєктів наукових досліджень для підтримки молодих вчених НАПН України, виконання яких розпочинається у 2020 році; участь молодих вчених НАПН України в 2020 році в конкурсах на здобуття премій і стипендій Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Інформував з цих питань перший віцепрезидент НАПН України Володимир Луговий. Особливий інтерес викликали результати конкурсу проєктів наукових досліджень для підтримки молодих учених

НАПН України, виконання яких розпочинається в 2020 році. Переможцями конкурсу стали проєкти за темами: «Методичні засади формування умінь протидії насильству в учнівській молоді» (Інститут проблем виховання НАПН України), «Сучасні технології надання психологічної допомоги сім'ям, постраждалим у подоланні складних життєвих обставин» (Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України), «Діагностика емоційних станів дітей з особливими освітніми потребами засобами біомімпедансометрії» (Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України), «Науково-методичне забезпечення перевірки сформованості математичної, читачкої та природничо-наукової грамотності учнів гімназій в

контексті результатів міжнародного дослідження PISA» (Інститут педагогіки НАПН України), «Системно-статистичний аналіз якості освіти обдарованих учнів в Україні (за результатами PISA 2018)» (Інститут обдарованої дитини НАПН України), «Новітні підходи до професійного самовдосконалення педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у міжкурсовий період підвищення кваліфікації» (Інститут професійно-технічної освіти), «Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів» (Інститут вищої освіти НАПН України).

Прес-служба НАПН України

СЕМІНАР-ТРЕНІНГ ДЛЯ МЕТОДИСТІВ-ПОЗАШКІЛЬНИКІВ

5 лютого у Києві, в рамках Відкритого методичного фестивалю закладів позашкільної освіти «Kyiv M-Fest» та IX Відкритої методичної виставки, відбувся семінар-тренінг для методистів «Технологія методичного супроводу професійного розвитку педагога закладу позашкільної освіти». Метою заходу стало

позашкільної роботи Святошинського району Києва Галина Ковганіч.

На семінарі було розглянуто такі питання: функції, принципи, цільові орієнтири методичного супроводу професійного розвитку педагога; структура технології методичного супроводу професійного розвитку педагога; алгоритм, процеси та операції технології методичного супроводу.

Упродовж тренінгу педагоги стали учасниками мозкового штурму «Який педагог ЗПО є конкурентоспроможним сьогодні?» в малих групах (учасники розробили узагальнений професійний портрет конкурентоспроможного педагога), дискусії «Індивідуальна програма професійного розвитку педагога – новий тренд чи необхідність?», інтерактивних вправ «Індивідуальна програма професійного розвитку педагога – це...», «Функції, ролі методиста при здійсненні методичного супроводу», «Етапи проєктування індивідуальної освітньої програми професійного розвитку педагога» (визначено ключові поняття: «методичний супровід» та «технологія методичного супроводу», розкрито функції, принципи й етапи процесу методичного супроводу, обґрунтовано їх значення для професійного розвитку педагога).

Головним результатом семінару-тренінгу стала сформованість в учасників готовності до розвитку професійної компетентності, їх поінформованості про технологію методичного супроводу професійного розвитку педагога, збагачення інструментально-методичного арсеналу учасників з проблеми семінару-тренінгу; емоційно-психологічна задоволеність учасників тренінгу.

Семінар-тренінг став інноваційним майданчиком для узагальнення і впровадження ідей розвитку професійної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти.

Катерина БЕЗРУК, м. н. с. лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України

сприяння формуванню в учасників семінару-тренінгу системного бачення технології методичного супроводу професійного розвитку педагога в закладі освіти; актуалізація потреби в удосконаленні та оновленні практики роботи з питань розвитку професійної компетентності педагогів. Тренерами виступили молодший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПНУ Катерина Безрук і методист Центру

ЯК ВДОСКОНАЛИТИ ЕКСПЕРТИЗУ ПРОЄКТІВ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ

З ініціативи громадської спілки «Національна освітня асоціація» 3 лютого в «Освіторія Хаб» пройшов перший круглий стіл стейкхолдерів забезпечення школи навчальними матеріалами «Проблеми якості освіти: шляхи вдосконалення експертизи проєктів шкільних підручників». Обговорювали такі питання: чи потрібна експертиза проєктів підручників; у чому користь цієї процедури для системи шкільної освіти; який характер має носити експертиза проєктів підручників; чи ефективна процедура експертизи для підвищення якості підручників; хто має вибирати підручники для школи – експерти чи вчителі.

У круглому столі взяли участь, зокрема, заступник міністра освіти і науки України Любомира Мандзій, народний депутат, член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Роман Гришук, директор Українського інституту розвитку освіти Вадим Карандій, в. о. директора Інституту модернізації змісту освіти Костянтин Трушковський, державний експерт директорату дошкільної та шкільної освіти МОН Євген Мищенко, автори підручників – Оксана Онопрієнко (Інститут педагогіки НАПН України) та Інна Большакова (експертка ГС «Освіторія»), редактори освітніх видавництва.

У виступі від авторів підручників завідувач відділу початкової освіти Інституту пе-

дагогіки НАПН України Оксана Онопрієнко запропонувала процедуру експертизи зробити постійною і не прив'язаною до Конкурсу. Якість і потрібність підручника, на її думку, має визначатися учасниками освітнього процесу, а не діджанами кимось експертами. Водночас кваліфікація експерта має підтверджуватися видачею відповідного сертифіката, а вимоги до знань і умінь експертів мають знаходитися у відкритому доступі. Відповідальність за фаховість експерта має покладатися на організацію, яка видала сертифікат. Окрім цього, база експертів повинна бути відкритою, після закінчення процедури експертизи призвіща експертів мають оприлюднюватися, що дасть можливість посилити відповідальність експертів перед суспільством, встановити відсутність конфлікту інтересів, вважає Оксана Онопрієнко. І ще. Експертиза підручників, розроблення освітніх програм і контроль якості освіти не можуть бути зосереджені в одній організації – це породжує недовіру до організації і великий ризик розвитку корупційних схем. На думку науковця, необхідно переглянути в бік демократизації критерії оцінювання підручника, які нині позбавляють автора свободи, заганяють в умови, які суперечать одна одній.

Інф. Інституту педагогіки НАПН України

ЛАУРЕАТ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ

3 січня опубліковано Указ Президента України № 4/2020 «Про присудження Державних премій України в галузі науки і техніки 2019 року». Серед лауреатів, яких удостоєно найвищої нагороди – колектив авторів-учених Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

За комплекс монографій, об'єднаних спільною тематикою – «Життєвий світ і психологічна безпека людини в умовах суспільних змін» премію присуджено: директорів Інституту Миколі Слюсаревському, заступникові директора Любові Найдьоновій, головним науковим співробітникам Павлу Горностаю, Віталію Татенку й Тетяні Титаренку, провідним науковим співробітникам Ользі Кочубейник і Борису Лазоренку.

Прес-служба НАПН України

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ ТА ОСВІТІ – В ЦЕНТРИ УВАГИ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ НАПН УКРАЇНИ

17 – 18 грудня відбувалися загальні збори Національної академії педагогічних наук України. В центрі уваги науковців цього разу було питання психологічного супроводу трансформаційних процесів в українському суспільстві та освіті. Про це йшлося у доповіді академіка-секретаря Відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України Сергія Максименка. У заході взяли участь: завідувач секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій Борис Чижевський, президент Спілки ректорів ВНЗ України, дійсний член НАПН України Леонід Губерський, віце-президент Національної академії наук України Сергій Пирожков, віце-президент Національної академії правових наук України, керівник Київського регіонального центру Наталія Кузнецова, перший віце-президент Національної академії мистецтв України Микола Яковлев, головний вчений секретар Національної академії медичних наук України Володимир Міхньов, голова Київської міської організації працівників освіти і науки України Олександр Яцунь.

Учасники зборів прослухали виступи директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

Миколи Слюсаревського («Інформаційно-психологічна підтримка трансформаційних процесів і її кадрове забезпечення»), директора Інституту

проблем виховання НАПН України Івана Беха («Специфіка психологічного обрамлення сучасного виховного

процесу»), директора Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи Віталія Панка («Проблеми впровадження ре-

зультатів прикладних психологічних досліджень в освітню практику»), заступника директора з науково-експериментальної роботи Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України Лесі Прохоренко («Освіта осіб з особливими потребами: науково-психологічний супровід»), завідувача відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Едуарда Помиткіна («Розвиток свідомості особистості як стратегічна мета сучасної освіти»), начальника Відділу психологічного забезпечення підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України Анатолія Сичевського («Психологічний захист населення як складова державної політики у сфері цивільного захисту»).

У рамках загальних зборів відбулися вибори дійсних членів НАПН України, членів-кореспондентів НАПН України, обрання почесних академіків НАПН України і обрання іноземних членів НАПН України.

Прес-служба НАПН України

СПИСКИ ОБРАНИХ ДІЙСНИХ ЧЛЕНІВ (АКАДЕМІКІВ), ЧЛЕНІВ-КОРЕСПОНДЕНТІВ ТА ІНОЗЕМНИХ ЧЛЕНІВ НАПН УКРАЇНИ

Обрані дійсними членами (академіками)

- КАРАМУШКА Людмила Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- НІКОЛАЄНКО Станіслав Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- РАФАЛЬСЬКИЙ Олег Олександрович – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- САУХ Петро Юрійович – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- ТИТАРЕНКО Тетяна Михайлівна – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- ТОПУЗОВ Олег Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- ЦЕХМІСТЕР Ярослав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- ЯРОШЕНКО Ольга Григорівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України.

Обрані членами-кореспондентами

- БОГДАНОВ Ігор Тимофійович – доктор педагогічних наук, професор;
- БОЙЧУК Юрій Дмитрович – доктор педагогічних наук, професор;
- БОРОДІЄНКО Олександра Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент;
- БУЯК Богдан Богданович – доктор філософських наук, професор;
- ДАНИЛЮК Іван Васильович – доктор психологічних наук, професор;
- ДІЧЕК Наталія Петрівна – доктор педагогічних наук, професор;
- ІЛЬІН Володимир Васильович – доктор філософських наук, професор;

- КАЛАШНИКОВА Світлана Андріївна – доктор педагогічних наук, професор;
- КОЦАН Ігор Ярославович – доктор біологічних наук, професор;
- КУРОК Віра Панасівна – доктор педагогічних наук, професор;
- ЛОКШИНА Олена Ігорівна – доктор педагогічних наук, професор;
- ЛУК'ЯНЕНКО Дмитро Григорович – доктор економічних наук, професор;
- ПАНЮК Віталій Григорович – доктор психологічних наук, професор;
- ПІРОЖЕНКО Тамара Олександрівна – доктор психологічних наук, професор;
- ПУШКАРЬОВА Тамара Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор;
- СОТСЬКА Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор;
- ШОРОБУРА Інна Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор.

Обрані іноземними членами

- ЖУК Александр – ректор Установи освіти «Білоруський державний педагогічний університет імені Максима Танка», доктор педагогічних наук, професор (Республіка Білорусь);
- ЛЕНА П'єр Жан – почесний професор Університету Париж-7 імені Дені Дідро та Паризької обсерваторії (Французька Республіка);
- НІКІТІНОВІЧ Єжи – професор звичайний, доктор хабілітований в галузі гуманістичних наук, завідувач кафедри міжкультурної освіти Університету в Білостоку (Республіка Польща);
- ОГРОДСЬКА-МАЗУР Ева – професор, доктор хабілітований в галузі гуманістичних наук, керівник Закладу загальної педагогіки та методології досліджень Відділення етнології і наук про освіту Сілезького університету в Катовіцах (Республіка Польща).

Відділ наукових і керівних кадрів та міжнародних наукових зв'язків Апарату Президії НАПН України

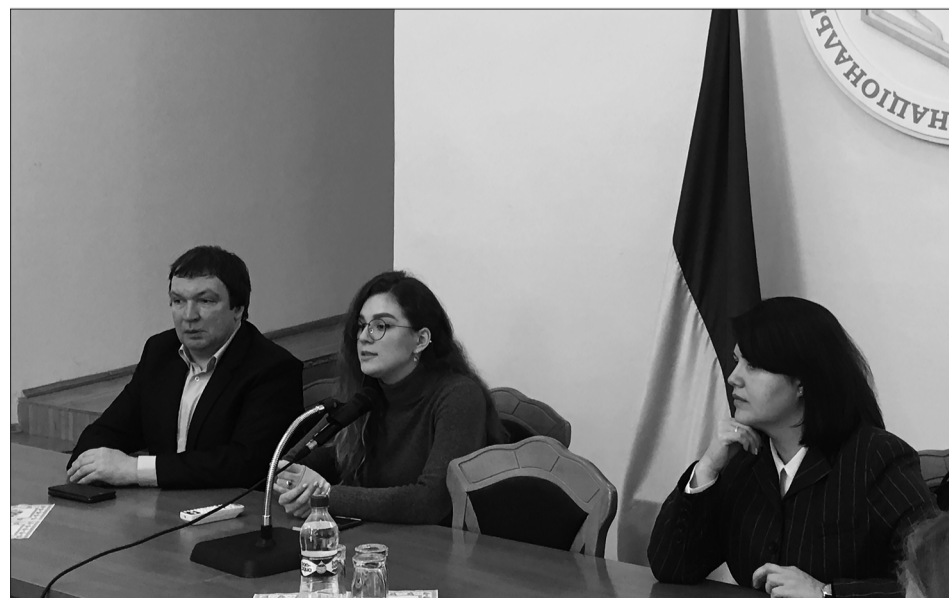
НАЗЯВО: ПЕРШИЙ РІК РОБОТИ З ТОЧКИ ЗОРУ ПРЕДСТАВНИКІВ СТУДЕНТСТВА

Нещодавно в залі засідань президії НАПН України відбулася презентація «НАЗЯВО: перший рік роботи з точки зору представників студентства», організована Радою молодих вчених НАПН України.

У презентації взяли участь головний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, радник президії НАПН України Сергій Курбатов і завідувач відділом зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Наталія Авшенюк. Спікером заходу була членкиня Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, президентка Української асоціації студен-

тів Лідія Фесенко. Вона поділилася з колегами своїми враженнями від роботи в НАЗЯВО, поінформувала про основні досягнення Національного агентства за минулий рік і перспективні плани. Зокрема, було порушено проблему пошуку оптимальних шляхів залучення молодих науковців, які навчаються в аспірантурі, до роботи експертами та членами галузевих експертних рад НАЗЯВО як здобувачів освіти. Лідія Фесенко детально роз'яснила присутнім, як відбувається процес відбору і подальшої підготовки відповідних експертів та відповіла на численні запитання.

Прес-служба НАПН України

УРОКИ PISA-2018: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

У 2018 році майже 6000 здобувачів загальної середньої освіти з різних типів закладів України вперше брали участь у міжнародному дослідженні якості освіти PISA (Programme for International Student Assessment), що відбулося у 79 країнах світу під орудою Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Перед цим у 2007 і 2011 роках був досвід участі українських школярів у міжнародних дослідженнях якості природничо-математичної освіти TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study). Результати цих моніторингових досліджень дають підстави поглянути на стан української системи загальної середньої освіти порівняно з освітніми системами інших країн, звірити поступ української школи зі світовими тенденціями розвитку освіти.

Здійснення такого аналізу повинно насамперед визначити шляхи поліпшення якості української освіти, урахувати досвід інших країн, а також окреслити напрями реформування української школи. Варто підкреслити, що ці моніторингові дослідження не мають змагального характеру, а порівнюють освітні системи різних країн (економік) завдяки вимірюванню рівня сформованості компетентностей здобувачів освіти у певній галузі знань, щоб виявити чинники, які впливають на успішність навчання учнів.

Міжнародне дослідження якості освіти PISA спрямоване на визначення рівня сформованості читацької, математичної і природничо-наукової грамотності 15-річних підлітків. За результатами тестування учнів та анкетування учнів, учителів і керівників закладів освіти можна зробити висновки, освітні системи яких країн (економік) найкраще задовольняють освітні потреби своїх громадян у підготовці їх до життя у сучасному суспільстві. Дослідження PISA проводять циклічно кожні три роки, акцентуючи увагу кожного разу на певній компетентності (наприклад, у 2018 р. це була читацька грамотність, у 2021 р. пріоритетною буде математика).

Оскільки нещодавно оприлюднено міжнародний і національний звіти за результатами PISA 2018 року, зупинимось докладніше на тих викликах, що постали перед українською системою загальної середньої освіти відповідно

до одержаних результатів. Ці звіти містять багато інформації, яка потребує подальшого вивчення й інтерпретації, ґрунтуючись на базі даних, доступ до якої буде відкрито пізніше. Водночас варто зазначити, що звіти не лише розкривають виявлені проблеми та дають кількісну і якісну їх оцінку, а й окреслюють основні чинники, що впливають на читацьку, математичну і природничо-наукову компетентності та якість освіти загалом.

Зуважимо, що далі не будемо докладно аналізувати проблеми, особливо в кількісному аспекті, що виявила PISA-2018 в українських учнів, оскільки цьому питанню приділено достатньо уваги в національному звіті та тих численних аналітичних матеріалах, які з'явилися після його оприлюднення. Звичайно,

результати PISA-2018 потребують додаткових досліджень різних аспектів впливу на результативність оцінювання учнів (соціально-економічні фактори, гендерні відмінності, залежність якості освіти від навчального середовища, його циф-

ровізації тощо). Проте це окрема тема, що буде відображена в подальших публікаціях дослідників, які працюватимуть із базою даних і глибше проаналізують одержані результати в контексті прояву тих чи інших явищ. Далі приділимо основну увагу тим крокам, які, на нашу думку, доцільно зробити ближчим часом для поліпшення якості середньої освіти в Україні.

Одержані українськими учнями результати залежать від багатьох факторів, що вплинули на показники успішності виконання завдань. Одні з них можуть бути враховані і вирішені в короткостроковій перспективі, інші вимагають стратегічних рішень і тривалого виправлення ситуації в освіті у довгостроковій перспективі. Основним завданням у нинішній освітній політиці,

на нашу думку, має стати вироблення чіткого плану дій у формі державної цільової програми реформування повної загальної середньої освіти з відповідним фінансуванням передбачених нею заходів. Серед основних завдань цієї програми має бути:

1) модернізація змісту загальної середньої освіти на компетентнісних засадах, зокрема підвищення успішності учнів на рівні базової середньої освіти з читання, математики, природничих наук, наближення її показників до середнього для країн ЄС (у короткостроковій перспективі) і перевищення його (у довгостроковій перспективі);

2) трансформація освітнього середовища на основі його цифровізації, поліпшення якості інфраструктури, оновлення і ліквідація нестачі навчальних ресурсів, диверсифікація джерел фінансування і підвищення ефективності використання коштів;

3) підвищення статусу педагогічних працівників і поліпшення умов їхньої праці, стимулювання якості та результативності освітньої діяльності, мотивації до підвищення педагогічної майстерності;

4) забезпечення доступу здобувачів до якісної освіти незалежно від місця проживання, різного соціально-економічного статусу, усунення негативних дискримінаційних проявів і цькування у закладах освіти, підвищення мотивації до навчання, дисципліни здобувачів освіти.

Така державна цільова програма окреслює стратегічну перспективу розвитку загальної середньої освіти на тривалий час, визначає конкретний поступ української освіти в контексті світових тенденцій розвитку, готовність до змін і відповідальність кожного суб'єкта освітнього процесу за досягнення результату.

Олександр ЛЯШЕНКО,
академік-секретар Відділення
загальної середньої освіти НАПН України

Всеукраїнська конференція

НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ ЗА 2019

В Інституті педагогіки НАПН України відбулась науково-практична конференція всеукраїнського рівня «Зміст і технології шкільної освіти» за результатами науково-дослідної роботи Інституту в 2019

році. Від Національної академії педагогічних наук України учасників конференції привітав академік-секретар Відділення загальної середньої освіти НАПН України Олександр Ляшенко.

Директор Інституту педагогіки НАПН України Олег Топузов наголосив на важливості наукових результатів, отриманих колективом Інституту педагогіки в 2019 році, та провідній ролі Інституту як науково-дослідної установи в розвитку освіти України. В доповіді «Звіт про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту педагогіки НАПН України в 2019 році» Олег Топузов визначив перспективні напрями та конкретні механізми і заходи щодо вдосконалення організації науково-дослідної роботи, підвищення якості та соціальної значущості її результатів у контексті інноваційних змін, що відбуваються сьогодні в науково-освітній галузі України.

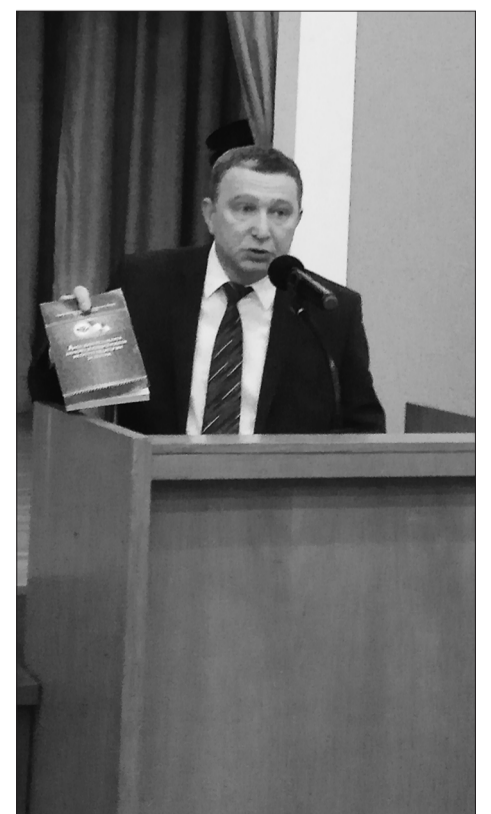
Заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки НАПН України Тетяна Засекіна у виступі «Наукова діяльність Інституту педагогіки НАПН України: виклики і перспективи» поінформувала про перспективи колективу Інституту педагогіки в розв'язанні актуальних проблем загальної середньої освіти, зокрема підкреслила важливість

наукових досліджень у розробленні змісту освіти й методичного забезпечення освітнього процесу та створенні сучасних навчальних програм і підручників.

З основними результатами завершених у 2019 році наукових досліджень присутніх ознайомили: завідувач відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України Валерій Редько (доповідь «Дидактичне моделювання навчальної діяльності учнів початкової школи у процесі компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов»), завідувач відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України Оксана Онопрієнко («Упровадження результатів наукового дослідження «Дидактико-методичний супровід компетентісно орієнтованого навчання у початковій школі» в умовах НУШ»).

Під час роботи науково-практичної конференції працювало чотирнадцять секцій, на яких обговорювали найбільш вагомий результати наукових досліджень, отримані науковими співробітниками, докторантами, аспірантами, здобувачами, керівниками і вчителями експериментальних закладів загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України у 2019 році.

Інф. Інституту педагогіки НАПН України

ЦЕНТР ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ І МАЙСТЕРНОСТІ: СТОРІНКИ СПІВПРАЦІ З НАПН УКРАЇНИ

За 30 років існування мистецьких спеціальностей в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини науково-педагогічні працівники факультету мистецтв мають вагомий науково-творчий успіх. Тому стало доцільним відкриття (18 жовтня 2019 року) регіонального науково-творчого центру художньої освіти і майстерності (директор – професор Микола Пічкур).

У Центрі поєдналися наука, мистецтво й інновації. Діяльність його співробітників (науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів факультету) спрямована на дослідження актуальних проблем мистецької освіти, популяризацію передового досвіду навчання мистецтв, формування художньої майстерності майбутніх фахівців мистецького профілю, презентацію здобутків майстрів і творчих колективів. У Центрі відбувається: професійна підготовка фахівців галузі мистецтва; удосконалення та розроблення новітніх методів і технологій професійної підготовки; розроблення та виготовлення наукової і навчально-методичної продукції; організація наукових заходів, тренінгів, виставок, конкурсів, фестивалів тощо; координація наукової діяльності студентів, здобувачів, аспірантів, докторантів, а також залучення до цього процесу провідних фахівців України і зарубіжжя; створення банку візуальної інформації у формі кіно-відео-аудіо-фотоматеріалів, літературних джерел, електронних видань, інтернет-ресурсів, фонду художніх творів, виробів декоративно-прикладного мистецтва тощо.

Колектив Центру налагодив співпрацю з Інститутом мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, Бердянським державним педагогічним університетом, Уманською школою мистецтв, Шевченківською гімназією гуманітарно-естетичного спрямування для обдарованих дітей та іншими закладами освіти. До роботи систематично долучаються учні науково-

дослідних установ НАПН України, зокрема Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих імені Івана Зязюна (професори Лариса Лук'янова, Григорій Філіпчук, Галина Сотська, доктор педагогічних наук Мирослава Вовк, кандидати педагогічних наук Наталія Філіпчук, Світлана Соломаха, Юлія Грищенко та ін.). 22 листопада 2019 року укладено угоду про творчу співпрацю з лабораторією естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем ви-

познані (Польща), Європейський колегіум УАМ у Гнезно (Польща), Академія ім. Яна Длугоша в Ченстохові (Польща) та договорів з мистецькими організаціями «Festival Internacional de Musica de Cantonigros» (Іспанія), «50 International Competition of Corel Singing» (Австрія), Європейською хоровою асоціацією «Intercultur» (Німеччина).

Діяльність у Центрі – це ще одна сходинка до творчо-наукового успіху студентів факультету мистецтв. Здобувачі вищої освіти

батику; формування у школярів здатності до художнього узагальнення дійсності засобами вітражного мистецтва; живописних умінь і навичок учнів основної школи у процесі створення тематичного натюрморту; етнокультурних цінностей школярів засобами народного малярства, жанром пластичних мистецтв у художньому вихованні школярів у змісті позакласної роботи та ін. Майбутні фахівці спеціальності «Музичне мистецтво» подали до захисту наукові дослідження, у яких розглядалися проблеми фахової підготовки музикантів-інструменталістів, історичні аспекти розвитку музичного мистецтва в Україні та за її межами.

У жовтні 2019 року співробітники Центру організували перший регіональний етнофестиваль-ярмарок «Відкритий простір творчості». Відвідувачі мали змогу переглянути виставки робіт майстрів народної творчості, учнів шкіл мистецтв, послухати традиційні українські народні пісні, помилуватися феєричними виступами танцювальних і вокальних колективів різних вікових груп.

За чотири місяці роботи співробітники видали дві монографії, два навчально-методичних посібники, опубліковано три статті у закордонних виданнях та 10 статей у фахових виданнях України. Активно проводиться організаційна та репетиційна робота двох мистецьких проєктів – «Чотири пори року М. Гоголя» (за мотивами творів письменника) та «Синій птах» (за мотивами п'єси Моріса Метерлінка).

Сподіваємося, що новоутворений структурний підрозділ університету стане провідним науково-творчим центром художньої освіти і майстерності, а співпраця з НАПН України сприятиме утвердженню і розвитку вагомих здобутків національної і регіональної мистецької освіти в Україні.

Інна ТЕРЕШКО, декан факультету мистецтв УДПУ імені Павла Тичини

ховання НАПН України (завідувач лабораторії – Оксана Комаровська) з розроблення проблеми «Формування мистецьких уподобань учнів основної та старшої школи».

Інтернаціоналізація сфери науково-творчої діяльності Центру здійснюється в рамках міжнародних угод про співпрацю з освітніми закладами закордону, серед яких Університет ім. Адама Міцкевича в

на його базі виконують курсові, магістерські та інші дослідницькі роботи, готуються до участі в олімпіадах та створюють творчі проєкти. У грудні 2019 року було захищено 23 магістерські роботи. Майбутні вчителі образотворчого мистецтва розглянули важливі питання: розвитку творчої компетентності в учнів 5–7 класів на уроках декоративно-прикладного мистецтва засобами

ПРОЄКТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ «ОСВІТНЯ ТОЛОКА»

У системі післядипломної педагогічної освіти відбувається активний пошук та апробація альтернативних форм безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Неформальна освіта має потужний ресурс для підвищення кваліфікації освітян.

«Освітня толока» – це довгостроковий проєкт професійного розвитку кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університету менеджменту освіти» НАПН України і ГО «Центр освітніх ініціатив «Толока» (автор ідеї і координаторка – Ольга Просіна). Він є продовженням проєкту «Толока позашкільників», який реалізували протягом 2017-2019 рр. із залученням понад 500 учасників з усіх регіонів України.

Однією з важливих засад проєкту професійного розвитку «Освітня толока» є створення інтенсивних програм, які забезпечують кращі результати за значно коротший час і розробляються разом із учасниками, максимально враховуючи їхні запити. Інтенсивне навчання від звичайного полягає не лише у значній економії часу, а й у високій ефективності. Дієвість навчання – важлива умова. Більше програвати на практиці, відпрацьовувати, а потім вже аналізувати, узагальнювати та дискутувати. Пропонувати конкретні інструменти, які є дієвими і ефективними, вчасно надавати підтримку педагогам є викликом для організаторів і тренерів. Консультування, наставництво, фасилітація, коуч – задіяно різноманітні форми, що допомагають підтримати педагогічних працівників та сприяти їхньому саморозвитку під час проходження усіх етапів.

У рамках проєкту протягом грудня 2019

– січня 2020 року проведено заходи, до яких було залучено понад 150 освітян. Зимова освітня толока розпочалася у грудні воркшопом для директорів, заступників директорів закладів освіти «Методологія менеджменту РАЕІ І. Адізеца в управлінні закладом освіти». Тренінг проводився у рамках експериментально-практичної роботи з впровадження методології менеджменту доктора І. Адізеца в управлінську діяльність закладів освіти. Учасники отримали дієві інструменти для постановки задач та зміни культури освітнього закладу, для ефективного створення взаємодоповнювальних команд і розроблення стратегій розвитку закладу. На кафедрі філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «УМО» протягом 2018-2019 рр. проводили діагностику за методикою І. Адізеца, яка показала, що тест І. Адізеца на виявлення менеджерського стилю (MSI) ефективний для визначення рівнів управлінських і ключових компетентностей керівника.

Під час січневих освітніх подій до ДЗВО «УМО» завітала доктор музичних мистецтв, викладач Каліфорнійського державного університету Станіслаус Сара Чен – відома у світі піаністка, яка отримала численні нагороди, серед яких Американська премія за майстерність у виконавстві. Вона виступала із концертами по всій Європі, Америці та Азії, зокрема, у Карнегі Холл, Центрі виконавських мистецтв Кеннеді, Концертному залі Меркіна, Берлінській філармонійній залі тощо. Тепер до цього списку додається і виступ пані Сарі у Національній філармонії імені Миколи Лисенка. Доктор Сара Чен зустрілася з ректором ДЗВО «УМО» Миколою Кириченком, директором ЦПО Тамарою Сорочан і ви-

кладачами закладу. Під час зустрічі обговорили специфіку викладання гуманітарних дисциплін в американських та українських освітніх закладах, акцентували увагу на важливості розвитку духовної особистості в системі формальної та неформальної освіти, окреслили плани щодо майбутньої співпраці.

Бути викладачем фортепіано для доктора Сарі Чен є не професією, а місією. Вона дуже тонко і глибоко розуміє значення мистецької освіти для людини, яка живе у XXI столітті. Заняття виконавським мистецтвом може бути гарною відповіддю на завдання, які ставить перед людиною сучасний світ. Сара Чен ініціювала проведення воркшопу «Імпровізація і креативні методи навчання в музичній освіті» для викладачів мистецтва, який відбувся 13-14 січня. Проведення воркшопу підтримала Олена Вишнякова – фаундер Ukrainian Global School, Почесний консул Латвійської Республіки в Україні, психолог та арт-терапевт. За її плечима понад 10 років плідної праці над успішними освітніми проєктами, серед яких Дитячий садок «Кудрявський», Центр раннього розвитку «Ізумрудний» та «Smart Parenting». Учасники мали можливість долучитися до інтерактивних лекцій доктора Сарі Чен на теми: удосконалення всебічного музичного артистизму: важливість включення творчої та інноваційної практики у викладання і виконання музики в XXI ст.; основи музичної творчості «Сила звуку: музика в житті, літературі і мистецтві».

9-11 січня з учасниками із 17 регіонів України працювали українські експерти. Актуальні теми розкрили постійні партнери проєкту «Освітня толока»: Ві-

кторія Косик, директор центру освітнього консультування, освітній технолог («MOZABOOK» як засіб роботи над проєктами. Розвінчували історичні стереотипи під час інтерактивної лекції «Знак твоєї Свободи», співробітники Українського інституту національної пам'яті Олена Охрімчук та Ганна Байкеніч.

У рамках «Освітньої толоки» працювали три креативні майстерні. Психологічна майстерня – експерт Світлана Баранова, кафедра психології управління ЦПО ДЗВО «УМО», практикуючий психолог, онлайн-консультант; тема: «Коучинг у педагогіці».

Екологічна майстерня – експерт Ольга Пруцакова, провідний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України; тема: «Стереотипи і парадокси екологічної свідомості».

Арт-майстерня – експерт Тетяна Токарева-Асмолюкова, художниця, викладач рисунку, живопису та композиції у Володимир-Волинському педагогічному коледжі ім. А. Ю. Кримського, засновник арт-студії «Фіглі-Міглі» у Володимир-Волинському, де займається близько 100 учнів; тема: «Не-традиційні техніки на уроках образотворчого мистецтва в школі».

Проєкт професійного розвитку «Освітня толока» покликаний забезпечувати потреби освітян та допомагати швидко реагувати на усі зміни, які відбуваються в освіті.

Ольга ПРОСІНА, завідувач кафедри філософії і освіти дорослих ЦПО ДЗВО «УМО»

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО НАУКОВОГО ФОРУМУ

VIII Українсько-польський/Польсько-український науковий форум «Освіта для миру/ Edukacja dla pokoju», який відбувся в місті Переяслав-Хмельницький в жовтні 2019 року, викликав чималий резонанс у науково-освітньому середовищі. Про своє бачення шляхів співпраці у сфері освіти, науки й культури заради миру між народами, сприяння розвитку суспільства й утвердження європейських цінностей, про враження від форуму розповіли його учасники – секретар Національної спілки журналістів України Гліб Головченко і начальник відділу міжнародного співробітництва, наукового та навчально-методичного забезпечення освітніх потреб національних меншин ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Тетяна Пилипенко.

Телевізійна платформа єднання для миру і розвитку

17 українських та шість польських учених-педагогів, історія філософії миру від Григорія Сковороди до сучасних видатних вчених, пошук «рецепту» розбудови миру в сучасному світі – все це про документальний фільм «Платформа єднання для миру і розвитку», який був створений молодими журналістами Коледжу преси та телебачення і телеканалу TAK TV під науковим керівництвом академіка-секретаря Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Неллі Нічкало та директора Інституту педагогіки Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві, голови наукового товариства «Польща-Україна», іноземного члена НАПН України Франтішека Шльосека. Варто відзначити неочінену роль президента НАПН України, президента Товариства «Знання» України Василя Кременя, який філософськи визначив напрям співпраці між країнами та надав можливість працювати.

Історія педагогіки

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ГРИГОРІЯ ВАСЬКОВИЧА У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ОСВІТИ

100-річчя від дня народження видатного педагога, діяча, політика Григорія Васьковича відзначено в Києві всеукраїнською науковою конференцією під патронатом Національної академії педагогічних наук України. Конференцію «Педагогічна спадщина Григорія Васьковича у контексті європейських цінностей освіти» відкрив президент НАПН України Василь Кремень. Науковий захід складався з одного пленарного засідання та чотирьох панельних секцій на окремі педагогічні теми: першим керувала академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Неллі Нічкало, а модератором секційних виступів була доцентка Оксана Івасюк.

До президії конференції організатори запросили синів Григорія Васьковича – Романа Шупера з Мюнхена й Андрія Васьковича з Києва, який очолює добродійну організацію УТКЦ «Карітас України».

Однією з особливо плідних ділянок праці Васьковича була видавнича діяльність. Про

Своє бачення місця педагогіки у сучасному світі, яке також лягло в основу документального фільму, висловив і Богуслав Сліверський, професор звичайний, доктор хабілітований, голова Комітету педагогічних наук Польської академії наук, Почесний доктор НАПН України. «Сьогодні педагогіка є наукою наук про (само)виховання і (само)навчання усіх генерацій, на різних континентах, у різних культурах і навіть у віртуальному світі», – зазначив він.

Прем'єра фільму «Платформа єднання для миру і розвитку» відбулася під час VIII Форуму «Освіта для миру». Це вже не перший досвід співпраці молодих журналістів і видатних педагогів України та Польщі. За 12 років спільної роботи Коледжу преси та телебачення і телеканалу TAK TV з НАПН України було створено п'ять документальних фільмів, які розкривали актуальні проблеми не тільки педагогіки, а й сучасного становлення світу в контексті освіти.

Магія науки полягає в тому, що осмислюючи глобальні теми і напрями розвитку людства, опрацьовуючи підходи і нові форми спілкування вчителя з учнем, дуже м'яко і непомітно відбувається природна трансформація суспільства. Гуманність і толерантність, на які націлений увесь цивілізований світ – це ґрунт для вирощування суспільства без конфліктів. Щоб створити той самий чарівний рецепт, Україна та Польща об'єдналися навколо однієї місії і пропонують світові співпрацю заради досягнення єдиної мети. Українські та польські освітяни сьогодні формують нову людину – патріота, який не буде зосереджуватися на конфліктах, а думатиме над тим, що мир сьогодні повинен бути у кожній сім'ї, в кожній країні, між народами і у світі.

«Фільм «Платформа єднання для миру і розвитку» створений, щоб донести до людей думку про те, що мир – це завдання кожного з нас», – говорить автор сценарію фільму Анастасія Трошина. Основна ідея фільму полягає в тому, що українські та польські вчені пропонують замислитися над питанням: «Що освітяни можуть зробити для збереження та укріплення миру в світі?». І, виходячи з відповіді, сформулювати єдину місію для освітян заради збереження миру – збереження людства.

Документальні фільми такого рівня – це завжди робота великої творчої команди, кожен з членів якої робить свій внесок у створення телевізійного продукту. Робота над фільмом зайняла майже рік і була розпочата в листопаді 2018 року з концептуального пошуку ролі освіти у забезпеченні миру в світі. Це стало можливим завдяки співпраці з нашими колегами з Національної спілки журналістів України, саме завдяки раднику голови з міжнародних питань Микиті Головченку.

Варто відзначити глибоке занурення у тему нашого молодого автора сценарію фільму Анастасії Трошиної, результат роботи якої дав новий погляд на роботу вчених. Окрім того, Анастасії вдалося продемонструвати, що вчені двох країн за вісім форумів напрацювали дуже високий рівень довіри, який в підсумку дав можливість обговорювати такі теми, як роль освіти у формуванні миру між нашими країнами. Вибір творчих рішень щодо текстів, формату зйомок та монтажу робили так, щоб продукт був цікавим не тільки для вузького кола науковців, а й для широкого загалу. Завдяки творчим рішенням редактора з художнього оформлення фільму Юлії Фурлонг продукт вдалося зробити цікавим для перегляду і телеглядачів. Перед продюсером фільму Вікторією Веселовською стояло важке завдання координації всіх творчих учасників та академіків. Одночасно з прем'єрою на форумі, відбулася прем'єра і в ефірі телеканалу TAK TV. Василь Кремень подякував творчій групі фільму, Коледжу преси та телебачення та телеканалу TAK TV.

Ми дякуємо адміністрації Коледжу преси та телебачення (Марині Головченко), яка дала можливість працювати над фільмами та висвітленням подій форуму протягом багатьох років співпраці Коледжу, телеканалу TAK TV та НАПН України.

Гліб ГОЛОВЧЕНКО

Результат дієвої співпраці освітян обох країн

Проведений захід став дієвим майданчиком для обміну досвідом, концептуальними ідеями та пропозиціями щодо розвитку і поглиблення творчої співпраці освітян і вчених України і Республіки Польща. Мені як учаснику сподобалась творча атмосфера, що панувала упродовж трьох днів, цікаві презентації, міжособистісне спілкування учасників заходу у процесі роботи тематичних секцій і круглих столів.

Як для працівника інституту позитивним надбанням для практичної роботи було висвітлення нових підходів і практик щодо розроблення нового покоління підручників і навчальних посібників для класів із навчання мовами національних закладів загальної середньої освіти України. Це сприятиме створенню належних умов для забезпечення учнів якісною освітою, якою передбачено вивчення двох і більше мов, залучення нових авторів для розроблення двомовних підручників у найближчій перспективі.

Сподіваюсь, що багаторічна співпраця науковців і педагогів України і Польщі сприятиме утвердженню духовних цін-

ностей в освітньому процесі, формуванню міжетнічної толерантності, збереженню миру та пошуку нових форм співпраці обох країн в умовах євроінтеграційних процесів.

Хочу зазначити, що Інститут модернізації змісту освіти активно співпрацює з НАПН України. Міністерство освіти і науки України разом із Інститутом приділяє значну увагу освіті національних меншин та проводить послідовну роботу, спрямовану на створення умов для збереження мови, культури та етнічної самобутності представників різних етносів, які проживають в Україні.

Створення нового покоління підручників з мов і літератур національних меншин – одна з ключових умов підвищення якості української освіти, забезпечення прав національних меншин на освіту рідною мовою. Передусім йдеться про розроблення нового покоління підручників, що мають стати основним інструментом навчання учнів, навігатором у стрімкому потоці сучасної інформації.

Зупинюсь на питаннях стану задоволення освітніх потреб польської етнічної спільноти в Україні. За даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року в Україні проживає 144,1 тис. поляків, або 0,3% від усього населення країни. Найбільше їх проживає у Житомирській – 49 тис., Хмельницькій – 23 тис., Львівській – 18,9 тис., Тернопільській – 3,8 тис., Вінницькій – 3,7 тис., Чернівецькій – 5,3 тис., Київській – 2,8 тис. та Рівненській областях – 2 тис., в АРК – 3,8 тис. та м. Києві – 6,9 тис. осіб.

В Україні діє близько 120 польських громадських організацій. З них Спілка поляків України та Федерація польських організацій України мають всеукраїнський статус. Для задоволення освітніх потреб поляків в Україні функціонує п'ять закладів загальної середньої освіти з навчанням польською мовою, в яких навчається 1844 учні; польську мову як предмет та факультативно вивчають близько 70677 учнів.

Відповідно до положень Угоди між Осередком розвитку польської мови за кордоном Республіки Польща та Інститутом здійснюється міжвідомча співпраця, зокрема, обмін вчителями; підвищення кваліфікації працівників; проведення спільних наукових досліджень; забезпечення навчальних закладів України та Республіки Польща навчальною та методичною літературою з української та польської мов.

Зазначу, що протягом 2010-2017 років за кошти державного бюджету України видано: 95 назв оригінальних і перекладних підручників польською мовою загальним накладом 48097 примірників.

Тетяна ПИЛИПЕНКО

Григорій Васькович захистив свою хабілітаційну дисертацію – вона видана українською та німецькою мовами – про зв'язки українських педагогів того часу з відомим німецьким ученим і новатором педагогіки Г. Кершенштайнером, який створив нову концепцію трудової школи та систему державно-громадянського виховання. Про цей внесок Васьковича в українську педагогіку розповів у своєму виступі академік НАПН України Георгій Філіпчук. Він, зокрема, вказав на те, що педагогічні праці та ідеї Григорія Васьковича мають солідну історичну основу. Але вони водночас скеровані в нашу сучасність, збагачуючи і оновлюючи нинішню українську школу, освіту й педагогіку. Це можемо вважати також поверненням в Україну вагомої частини національної пам'яті, підкреслив Георгій Філіпчук.

Інф. «Педагогічної газети України»

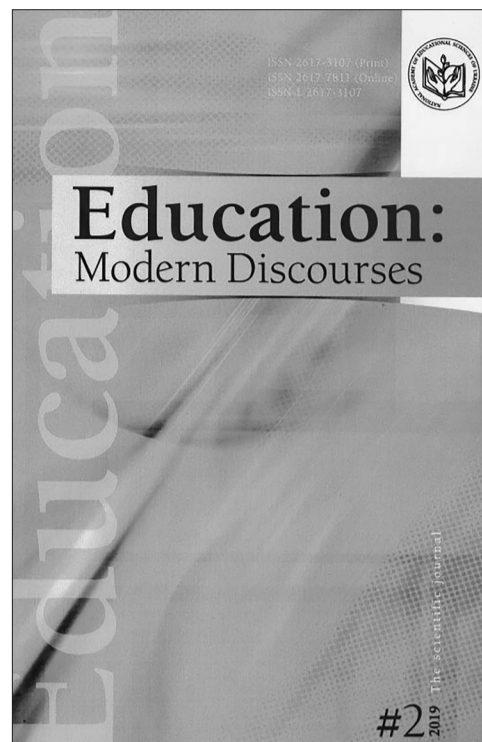
ДРУГИЙ «EDUCATIONAL: MODERN DISCOURSES»

Вийшов з друку науковий журнал НАПН України «EDUCATIONAL: MODERN DISCOURSES», 2 за 2019 рік. Журнал включає 7 розділів: «Філософія та історія освіти (виховання)»; «Компаративна (порівняльна) та міжнародна освіта»; «Професійне виховання та тренінги»; «Середня освіта»; «Технологія навчання (освіти)»; «Розвиток особистості» та «Дати, події та визначні дні».

Відкриває збірник стаття Василя Кременя та Сергія Курбатова «Трансформація академічної діяльності у 21 столітті». Стаття присвячена змінам в академічній діяльності через збільшення технологізації, зниження ролі гуманітарних наук, появу так званого молодого «цифрового покоління». Також розкрито роль НАПН України як центру розвитку людської культури та соціалізації осіб за допомогою підтримки та розвитку академічної традиції, що підтримує гуманітарні та соціальні науки.

Другий розділ «Компаративна (порівняльна) та міжнародна освіта» відкриває стаття «Відділення компаративної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України: наукові досягнення за 25-річний період» Олени Локшиної. Головною метою статті є перегляд та оцінка наукових досягнень відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України за 25 років (1991-2016) її роботи. 1991 рік був обраний тому, що він означає перейменування лабораторії наукової та освітньої інформації (створеної у 1971 р.) в лабораторію порівняльної освіти (відділ порівняльної освіти з 2015 р.). Це привело до трансформації самої концепції: від аналізу та поширення

зарубіжного досвіду кафедра перейшла до порівняльних досліджень, виявлення загальних тенденцій із формулюванням орієнтирів/перспек-

тив української освіти. Дослідники кафедри охоплюють усі рівні освіти та представляють передовий досвід/актуальні процеси/інноваційні явища світових країн-лідерів. В умовах глобалізації науковці відділу порівняльної освіти аналізують вплив міжнародних організацій (ЄС, ЮНЕСКО,

ОЕСР тощо) на розвиток освітньої політики у світі та Європі.

У 3 розділі «Вища та університетська освіта» привертає увагу стаття Володимира Лугового, Олени Слюсаренко та Жанни Таланової «Рейтинги університетів та розвиток: виклики і можливості для України». Статтю присвячено проблемі стагнації національної вищої освіти, подано оцінку причин і механізмів її подолання. Відповідно до критеріїв загальної та предметної версії рейтингу ARWU, в країні немає університетів світового та субсвітового класів. За рейтингом менш впливових Times і QS позиція групи університетів погіршилася. Українська мережа вищих навчальних закладів є кількісно надмірною, якісно незадовільною. Це пов'язано з багаторазовим дублюванням, неадекватністю профілів, фрагментацією, інституційною слабкістю. Державна політика та стратегія, всупереч світовим тенденціям, не декларує упровадження національного рейтингу університетів у короткий термін. Через відсутність рейтингових ресурсів закладів суспільство не чітко визначає провідні та втрачені університети, страждає від неякісної вищої освіти, неефективно витрачає значні фінансові та кадрові ресурси. Пріоритетною є потреба України сформулювати культуру надійного, об'єктивного рейтингу університету.

У розділі «Середня освіта» привертає увагу стаття Олега Топузова та Миколи Головка «Посилення компетентної орієнтації природознавчого змісту шкільної освіти як умова всебічного розвитку особистості». У статті висвітлено питання структуризації змісту

природознавчої шкільної освіти та обґрунтовано тенденції її модернізації з орієнтацією на всебічний розвиток особистості. Визначено особливості впровадження перехресних ліній у зміст основних курсів, що відображають соціально та особистісно важливі ідеї та пов'язані з відповідними ключовими компетентностями. Обґрунтовано необхідність посилення компетентнісного спрямування природознавчої складової змісту базової середньої освіти. Зокрема, наголошено на актуальності орієнтації на систему цінностей і компетенцій, що визначають здатність успішно діяти у практичних навчальних та життєвих ситуаціях, бути відповідальними за свої дії в природі та суспільстві. Доведено, що оновлення змісту є умовою для успішного розгортання інтеграції змісту. Оволодіння компетентностями передбачає використання методів і форм навчання, які максимально активізують активність учнів, їхню компетентність та особистісно орієнтовані підходи, спрямовані на розв'язання практичних навчальних і життєвих ситуацій. Автори підкреслюють, що посилення уваги до складових змісту освіти, посилення їх ролі у формуванні предметних і ключових компетентностей, конкретизація державних вимог до рівня підготовки учнів загальноосвітньої школи з освітньої галузі «Природничі науки» є основними напрямками модернізації змісту шкільної природознавчої освіти.

Прес-служба НАПН України

ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад

науково-педагогічних працівників Навчально-наукового інституту менеджменту та психології (далі – ННІМП) та Центрального інституту післядипломної освіти (далі – ЦІПО):

– **завідувача кафедри** педагогіки, адміністрування і соціальної роботи ННІМП.

Вимоги до кандидата на посаду завідувача кафедри: громадянство України, вільне володіння державною мовою, високий професійний рівень, досконале володіння педагогічною майстерністю, дотримання принципів педагогічної етики і загальнолюдської моралі, висока загальна культура, науковий ступінь доктора (кандидата) наук та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри. Стаж науково-педагогічної діяльності – не менше 5 років;

– **професора кафедри** педагогіки, адміністрування і соціальної роботи ННІМП – 0,5 одиниці, професійної і вищої освіти ЦІПО – 1 одиниця.

Вимоги до кандидатів на посади професора кафедри: громадянство України, вільне володіння державною мовою, високий професійний рівень, досконале володіння педагогічною майстерністю, дотримання принципів педагогічної етики і загальнолюдської моралі, висока загальна культура, науковий ступінь доктора (кандидата) наук та/або вчене (почесне) звання або старшого наукового співробітника відповідно до профілю кафедри, є автором підручників, навчально-методичних посібників, інших наукових праць. Стаж науково-педагогічної діяльності – не менше 5 років;

– **доцента кафедри психології** та особистісного розвитку ННІМП – 1,5 одиниці, педагогіки, управління та адміністрування ННІМП – 0,25 одиниці, 0,5 одиниці, публічного управління та проектного менеджменту ННІМП – 0,5 одиниці та 1 одиниця (з 16.09.2020 р.), кафедри філософії і освіти дорослих ЦІПО – 2 одиниці, професійної і вищої освіти ЦІПО – 2 одиниці.

Вимоги до кандидатів на посади доцентів кафедр: громадянство України, вільне володіння державною мовою, високий професійний рівень, досконале володіння педагогічною майстерністю, дотримання принципів педагогічної етики і загальнолюдської моралі, висока загальна культура, науковий ступінь кандидата (доктора) наук відповідно до профілю кафедри. Стаж науково-педагогічної діяльності – не менше 3 років;

– **старшого викладача кафедри:** публічного управління та проектного менеджменту ННІМП – 0,25 одиниці, філософії і освіти дорослих ЦІПО – 1 одиниця, професійної і вищої освіти ЦІПО – 1 одиниця.

Вимоги до кандидатів на посади старшого викладача кафедри: громадянство України, вільне володіння державною мовою, високий професійний рівень, досконале володіння педагогічною майстерністю, дотримання принципів педагогічної етики і загальнолюдської моралі, висока загальна культура, науковий ступінь кандидата наук або (доктора філософії) або кваліфікація магістра за профілем кафедри без вимог до стажу наукової, науково-педагогічної роботи.

Для участі в конкурсі необхідно надати: заяву про участь у конкурсі, особовий листок з обліку кадрів з фотографією, автобіографією; ксерокопію першої та другої сторінки паспорта громадянина України; копії дипломів про вищу освіту (другий рівень разом з додатками), дипломів та атестатів про науковий ступінь і вчене звання; копії документів про підвищення кваліфікації, стажування тощо; список наукових публікацій, оформлений відповідно до вимог ВАК (бюлетень ВАК України, № 5, 2009 р.); довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду, яка видається відповідно до Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 року № 1465; довідку про проходження флюорографічного огляду; характеристики, рекомендації тощо.

Університет житлом не забезпечує. Заяви та документи приймаються Конкурсною комісією за адресою: 04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-А (корпус 2, відділ роботи з персоналом, кімната 422-423 з 9.00 до 16.00 год.), протягом 30 календарних днів від дня публікації оголошення.

Додаткову інформацію щодо умов проведення конкурсу можна отримати за телефонами: (044) 481-38-37 та (044) 481-38-10 + внутрішній 827.

Документи, що не відповідають вимогам, прийматися до розгляду Конкурсною комісією не будуть.

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ І ОСВИТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- завідувача відділу психології праці;
- завідувача відділу теорії і практики педагогічної освіти;
- завідувача відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих;
- головного наукового співробітника відділу андрагогіки;
- провідного наукового співробітника андрагогіки;
- старшого наукового співробітника відділу андрагогіки (2 посади);
- старшого наукового співробітника відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих (2 посади).

У конкурсі на заміщення посади:

– **завідувача відділу** можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), вчене звання, не менш як 5 років досвіду, за останні п'ять років не менш як 10 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, та/або патентів;

– **головного наукового співробітника** можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук, вчене звання, не менш як 5 років досвіду, за останні п'ять років не менш як 10 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних наукометричних баз, та/або патентів;

– **провідного наукового співробітника** можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), вчене звання, не менш як 5 років досвіду, за останні п'ять років не менше 7 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, та/або патентів;

– **старшого наукового співробітника** можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), не менш як 5 років досвіду, за останні п'ять років не менше семи публікацій та/або патентів;

Документи, необхідні для участі в конкурсі: заява на участь у конкурсі; анкета наукового працівника з фотографією (особовий листок з обліку кадрів з фотографією); автобіографія; відзив про трудову діяльність з основного місця роботи; копії дипломів про вищу освіту, наукові ступені та вчене звання; перелік наукових праць; копія паспорта, засвідчена претендентом; письмова згода на збір та обробку персональних даних. Копії цих документів (окрім копії паспорта) засвідчуються за основним місцем роботи або нотаріально.

Заяви та документи на участь у конкурсі подаються протягом місяця від дати опублікування оголошення за адресою: 04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, кім. 614. Довідки за телефонами: 468-33-92, 440-63-88, 467-04-99.

ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- завідувача відділу;
- старшого наукового співробітника;
- молодшого наукового співробітника.

У конкурсі можуть брати участь громадяни, які вільно володіють українською мовою, мають вищу освіту рівня спеціаліста або магістра, науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), досвід у організації та проведенні наукової роботи в науково-дослідних установах, стаж роботи на посадах наукових працівників та (або) науково-педагогічних працівників.

Термін подання заяв – два місяці від дня опублікування оголошення.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву на участь у конкурсі; особовий листок з обліку кадрів з фотокарткою; автобіографію; відзив про трудову діяльність з основного місця роботи; копії дипломів про вищу освіту, науковий ступінь та вчене звання; список друкованих праць і винаходів, завірених в установленому порядку; копію паспорта, засвідчену претендентом; копію трудової книжки; копію ідентифікаційного номеру платника податків; письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії цих документів (окрім копії паспорта) засвідчуються за основним місцем роботи або нотаріально.

Документи надсилати на адресу: 03190, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-Д, Інститут обдарованої дитини НАПН України.

ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

Відділ психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами: завідувач відділу; головний науковий співробітник (0,5 ставки); молодший науковий співробітник (0,5 ставки).

Відділ освіти дітей з порушеннями слуху: старший науковий співробітник.

Відділ освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку: науковий співробітник.

Відділ інклюзивного навчання: завідувач відділу; провідний науковий співробітник.

Відділ освіти дітей з порушеннями зору: науковий співробітник.

Особи, які бажають узяти участь у конкурсі, подають до відділу кадрів Інституту такі документи: заяву, особовий листок з обліку кадрів з фотозображенням, характеристику, копії документів про вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, список друкованих праць і винаходів, завірених в установленому порядку.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Документи надсилати на адресу: 04063 м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, кім. 304, тел. 467-22-18.

ЗИЧИМО ТВОРЧИХ ЗЛЕТІВ У ПРАЦІ

Шановний Михайле Захаровичу! Національна академія педагогічних наук України щиро вітає Вас з нагоди Вашого 70-річчя. Ми високо цінуємо Ваш науково-педагогічний доробок і практичний внесок у розвиток системи вищої освіти України.

В очолюваному Вами університеті відтворюється і примножується інтелектуально-творчий потенціал українського народу, утверджується авторитет системи вищої технічної освіти нашої держави. Історія уні-

верситету нерозривно пов'язана з багатьма славетними іменами, завдяки зусиллям яких вітчизняна технічна наука займає чільне місце у світовому освітньо-науково-технічному просторі. Випускники університету, увібравши духовний запал свого Учителя, віддано служать українському народу на державних постах, сумлінно трудяться у сфері матеріального виробництва, підносять престиж української освіти, науки і техніки за кордоном.

Університет під Вашим керівництвом, шановний Михайле Захаровичу, набув ще більш динамічного розвитку, активно включився у євроінтеграційні освітні процеси, зайняв провідне місце серед університетів України.

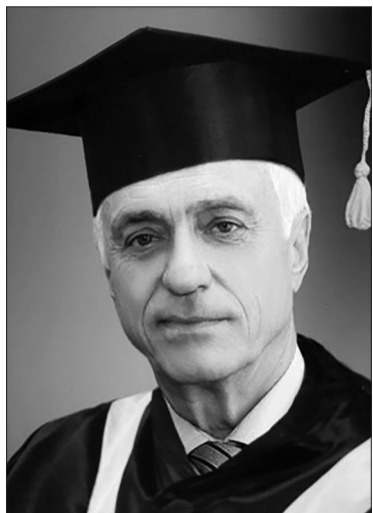
Ми віримо, що полум'я Вашої турботи про якість підготовки фахівців ніколи не тьмянітиме у горнілі українського виробництва, підносять престиж української освіти, науки і техніки за кордоном.

Ми переконані, що серед нескорених найбільш глобальних і недоступних педагогічних проблем є вершина, яка може підкоритися тільки Вашій мудрості, сміливості та завзятості.

Тож зичимо Вам творчих злетів у праці та благословення її результатів!

Василь КРЕМЕНЬ,
президент НАПН України

МОЛОДОСТІ ТА ПОДАЛЬШИХ НАУКОВИХ ЗВЕРШЕНЬ

ни по відділенню «Педагогіка і психологія професійно-технічної освіти», у 2010 р. – дійсним членом (академіком) НАПН України по відділенню «Професійна освіта і освіта дорослих».

Валерій Биков з 1971 р. займається науковою, науково-виробничою та науково-педагогічною діяльністю. Свою науково-виробничу діяльність розпочав у Спеціальному конструкторському бюро заводу «Радиоапарат», а згодом, у Науково-дослідному інституті радіовиміральної апаратури Виробничого об'єднання ім. С.П. Корольова. У 1971 р. призначений головним конструктором приладів інфразвукового діапазону частот.

У 1975 р. розпочав науково-педагогічну діяльність у Київському державному педагогічному інституті ім. О. М. Горького, де працював старшим викладачем, доцентом кафедри вищої математики. З 1976 р. протягом 16 років очолював новостворений Головний обчислювальний центр Міністерства народної освіти України. У Центральному інституті удосконалення вчителів викладав курс з основ інформатики, з його участю у 1980 р. створено кафедру інформаційних технологій. У 1994 р. очолює кафедру інформаційних і комунікаційних технологій в Українському інституті керівних кадрів освіти (нині – ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України), якою керував понад 20 років.

У 1992-1993 рр. – директор Інституту системних досліджень, де під його керівництвом розроблено нау-

ково-методичні засади системного реформування освіти.

У 1993-1994 рр. завідувач кафедри інформаційних технологій Українського інституту (академії) керівних кадрів освіти МОН України. У 1997-1999 рр. – директор інформаційно-обчислювального центру Національної академії державного управління при Президенті України, де під його науковим керівництвом створена автоматизована інформаційно-бібліотечна система.

Учений постійно підвищує свою наукову й викладацьку кваліфікацію у провідних наукових установах і навчальних закладах України та за кордоном. Пройшов навчання з питань освіти, сучасної ринкової економіки та управління, зокрема, у таких країнах: США, Кіпр, Республіка Корея, Велика Британія, Нідерланди, Бельгія, Німеччина, Угорщина, Канада. Стажувався з питань інформаційно-комунікаційних технологій на базі Токійського і Цукубського, Сорбонського та Кембриджського університетів, Європейського фонду освіти, Національної ради освіти Фінляндії, Інституту ЮНЕСКО. Валерій Юхимович читав лекції у Гаванському університеті, Вищій педагогічній школі.

З 1999 р. Валерій Биков очолює Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Під його керівництвом і за безпосередньої участі розробляються теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення і впровадження в освіту лабораторних комплексів засобів навчання но-

вого покоління з природничо-математичних і технологічних дисциплін для загальноосвітньої, професійно-технічної і вищої школи України, розвивається мережа спільних науково-дослідних лабораторій Інституту на базі провідних університетів України, експериментальних закладів освіти різного рівня. Щорічно Валерій Юхимович є членом організаційного комітету багатьох наукових і науково-практичних заходів.

У 2008 р. з ініціативи Валерія Бикова була створена робоча група для підготовки проекту паспорта нової наукової спеціальності 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (затверджено ВАК України у 2009 р.). З 2010 р. Валерій Биков є головою Спеціалізованої вченої ради Д 26.459.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук зі спеціальності 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті».

Валерій Биков – головний редактор електронного наукового фахового видання «Інформаційні технології і засоби навчання», що внесено до Переліку наукових фахових видань України. Також він є членом редакційної колегії фахових видань «Комп'ютер у школі та сім'ї» та «Інформаційні технології в освіті», членом координаційної ради науково-практичних видань «Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія» та «Лідер. Еліта. Суспільство».

Валерій Юхимович сформував наукову школу дослідників інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, напрямками діяльності якої є теоретичні та методичні засади розроблення і використання інформаційно-комунікаційних технологій та електронних освітніх ресурсів у відкритій освіті: хмарних, мультимедійних, телекомунікаційних, віртуального і розподіленого навчання, дистанційного навчання; теоретико-методологічні засади створення і розвитку комп'ютерно орієнтованого навчального середовища; психолого-педагогічні та організаційні засади автоматизації процесів управління в освіті, зокрема автоматизованих систем організації і планування освітнього процесу, електронного документообігу, управління закладом освіти та системою освіти в цілому. Підготував трьох докторів та сім кандидатів наук. Є автором й співавтором понад 470 наукових, науково-методичних праць і винаходів.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня. Почесною грамотою Верховної Ради України, відзнакою МОН України, НАН України та НАПН України.

У день ювілею варто пригадати, що досвід – це не лише роки, а й повага, заслуги та мудрість. І все це цілком належить Валерію Юхимовичу.

Бажаємо ювіляру благополуччя в родині, здоров'я тіла, молодості душі та подальших звершень у науці!

Президія НАПН України
Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України

2020–2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК – РІК МАТЕМАТИКИ

Президент України Володимир Зеленський підписав Указ «Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні». Днями про це повідомила міністр освіти і науки України Ганна Новосад на Всеукраїнській конференції для вчителів математики. «Останні 5 років для усієї освітньої спільноти було очевидно, що в Україні поглиблюється проблема з доступом до якісної математичної освіти. Ми маємо чудові результати з міжнародних олімпіад, і в цьому – величезна заслуга наших вчителів, але, на жаль, більшість дітей почали втрачати мотивацію до навчання. Очевидно, що року недостатньо, аби виправити всі проблеми з нашою математичною освітою. Але

ми можемо впровадити найбільш нагальні й потрібні нашим дітям та освітянам новації, а також закріпити думку про те, що математика потрібна всім, бо вона – про наше щоденне успішне і заможне життя в сучасному світі», – відзначила Ганна Новосад.

Вона додала, що не менш важливе завдання – створення спільноти вчителів, управлінців, бізнесу та експертів, які разом працюватимуть над промоцією математичної освіти незалежно від дат Року математики чи політичних змін.

Своїм Указом Президент доручив Кабінету Міністрів України розробити та затвердити план заходів Року математичної освіти в Україні. Зокрема, документ обов'язково має

передбачати: впровадження у навчання сучасних практико-орієнтованих засад, у тому числі з використанням ресурсів PISA, підвищення якості навчально-методичного забезпечення вивчення математики, зокрема підручників та навчальних посібників з математики; розроблення електронних навчальних ресурсів, спрямованих на розвиток математичної компетентності учнів, застосування математичних інструментів для розв'язання ігрових та стратегічних задач різного рівня складності; створення умов для забезпечення сучасного рівня викладання математичних дисциплін, зокрема із застосуванням ефективних технологій формування та розвитку математичної компе-

тентності учнів з урахуванням кращих вітчизняних та міжнародних практик, вивчення та впровадження досвіду держав, які демонструють високі показники з математичної компетентності за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA; створення умов для підвищення мотивації здобувачів освіти до успішного оволодіння математичними знаннями і навичками, їх застосування у соціальній, економічній, технологічній, науковій та інших сферах суспільного життя; створення у закладах загальної середньої освіти умов для вивчення математики за індивідуальною програмою для учнів, які потребують додаткової підтримки в опануванні предмета; забезпечення належної

організації запровадження з 2021 року обов'язкового зовнішнього незалежного оцінювання з математики; проведення конкурсів, олімпіад та інших змагань з математики, спрямованих на розв'язання математичних задач із пошуком нестандартних підходів; розширення можливостей для розвитку математичної компетентності учнів, зокрема через мережу математичних гуртків у закладах загальної середньої освіти, закладах позашкільної освіти, проведення літніх математичних шкіл для учнів та вчителів; сприяння створенню освітніх майданчиків для вивчення математики на базі публічних бібліотек.

Інф. МОН України

ПЕДАГОГІЧНА
ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

Засновники —
Національна академія педагогічних наук України
Видавництво «Педагогічна преса»
Свідоцтво про держреєстрацію
серія КВ № 23814-13654Р від 12.03.2019 р.

Головний редактор Лідія РАПІНА
Редакційна рада: Віктор Андрущенко,
Іван Бех, Валерій Биков,
Надія Бібік, Микола Євтух,
Володимир Луговий,
Олександр Ляшенко, Сергій Максименко,
Нелля Нічкало, Віктор Огнев'юк,
Віктор Олійник, Олександра Савченко,
Микола Слюсаревський,
Ольга Сухомлинська, Лідія Ткаченко
Над номером працювали:
Олена СОЛОДОВНИК
Олександр ХРИСТЕНКО

Адреса редакції: 04053, Київ, вул. Січових Стрільців, 52А, кімн. 312.
Тел. (044)481-37-40. E-mail: ped-gazeta@ukr.net
Редакція не рецензує і не повертає рукописів.
За точність викладених фактів відповідальність
покладається на автора. Редакція не завжди поділяє
думки, викладені автором.

Видруковано ТОВ «Прінтстор Груп»,
вул. Данила Щербаківського, 4, м. Київ, 03190
Замовлення № 18711
Підписано до друку 07.02.2020
Передплатний індекс: 30670